

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/47/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6814205008
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6814205008.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679 proti odporcovi X. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. X. L. XXX/X, XXX XX H., o zaplatenie 253,60 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Revúcej zo dňa 17. 10. 2014, č. k. 6C/35/2014 - 31, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti zamietol zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 97,15 eur s 8,05 % úrokom z omeškania ročne od 13.09.2014 až do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že zmluva o úvere, z ktorej navrhovateľ uplatnil svoje nároky, bola uzavretá dňa 09.12.2010. Keďže v zmluve chýbajú podstatné náležitosti stanovené § 9 ods. 2 písm. j), k), y) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a to ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť za spotrebiteľský úver, tiež výška, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, a priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o úvere, potom je úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) tohto zákona. Súd preto skúmal len oprávnenosť a priznal iba nárok navrhovateľa v časti nesplateného zostatku istiny úveru s príslušným úrokom z omeškania v zmysle 369 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. odo dňa nasledujúceho po dni, kedy sa dlh odporcu stal splatným v celom rozsahu, až do zaplatenia. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol. O povinnosti nahradiť trovy konania súd rozhoduje na návrh, a keďže v konaní prevažne úspešný odporca si trovy konania neuplatnil, súd o trovách konania nerozhodoval (§ 151 ods. 1 O. s. p.). Navrhovateľ bol v konaní prevažne neúspešný, preto mu nárok na náhradu trov konania nevznikol.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktoré doplnujúcim podaním doručeným súdu dňa 18.12.2014 spresnil čo do rozsahu odvolania voči rozhodnutiu tak, že sa odvoláva iba voči výroku, ktorým súd návrh navrhovateľa zamietol (uviedol, že v ostatnej časti svoje „blanketové odvolanie“ berie späť, pretože prvým výrokom navrhovateľovi ani nebola spôsobená žiadna ujma) a spresnil čo do dôvodov odvolania. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil a návrhu navrhovateľa vyhovel v celom rozsahu, alebo aby rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Namietal, že rozhodnutie okresného súdu nie je náležite odôvodnené, pretože navrhovateľ sa len môže domnievať, aký hmotnoprávny dôvod pre čiastočné zamietnutie návrhu s ohľadom na aplikáciu fikcie bezodplatnosti, ktorá je uvedená v § 11 zákona č. 129/2010 Z. z., súd použil. V súvislosti s absenciou všeobecných náležitostí zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j), k) a y) zákona č. 129/2010 Z. z., na ktoré odkazuje okresný súd v odôvodnení rozhodnutia, malo ísť o aplikáciu ust. § 11 ods. 1 písm. a), teda nie písm. b) cit. zákona, ktoré aplikoval súd. Hypotéza právnej normy § 11 ods. 1 písm. a) k 9.12.2010 znela, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov „ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1“. To značí, že pre záver o bezúročnosti sa vyžaduje absencia všetkých podmienok „kumulatívne“. Súd spojku „a“ v § 11 ods. 1 písm. a) vykladá vo význame „alebo“, čím podstatne zmenil obsah tohto ustanovenia.

Ani samotný zákonodarca neglorifikuje údaj o RPMN, ako súd prvého stupňa. Ale dovoľuje, aby nebol uvedený v istých špecifických prípadoch. RPMN je u revolvingového úveru diskutabilná, keďže u tohto typu úveru nie je vopred známa výška úveru ani harmonogram splácania, potom nie je ani možné stanoviť RPMN. Žalobca v mesačných výpisoch informoval žalovaného o výške splátky, výške dlhu a výške úroku a dátume splatnosti.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.) a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) a f) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2). V ostatnej časti rozsudok nie je dotknutý.

Treba uviesť, že vzhľadom na jeho „obsah“, podanie navrhovateľa doručené súdu dňa 18.12.2014 (v ktorom navrhovateľ uvádza dôvody svojho odvolania zo dňa 07.11.2014, ktoré odvolanie bolo súdu doručené vo forme iba tzv. blanketového odvolania), odvolací súd posúdil v súlade s ust. § 41 ods. 2 O. s. p. (podľa ktorého každý úkon súd posudzuje podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený) a dospel k záveru, že v danom prípade sa nejedná o čiastočné späťvzatie odvolania, o ktorom by bolo treba osobitne rozhodnúť, pretože až podaním zo dňa 18.12.2014 odvolateľ doplnil dôvody odvolania, z ktorých zároveň je zrejмый aj rozsah v akom odvolateľ napáda rozhodnutie prvostupňového súdu.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 154 ods. 1 O. s. p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že prvostupňový súd nesprávne právne vec posúdil a rozhodnutie súdu v dôsledku toho nie je ani riadne odôvodnené.

Navrhovateľ namietal, že pokiaľ súd ako hlavný dôvod čiastočného zamietnutia návrhu považoval posúdenie úveru ako bezúročného a bez poplatkov z dôvodu absencie podstatných náležitostí zmluvy, tak ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 09.12.2010 nesprávne vyložil a aplikoval (ust. § 11 v spojitosti s ust. § 9 ods. 2 a § 10 ods. 1) predpokladá absenciu všetkých vymenovaných náležitostí zmluvy - súčasne) a rozhodnutie prvostupňového súdu v nadväznosti na to potom nie je ani odôvodnené, nie je preskúmateľné, pretože z neho nie je zrejмый hmotnoprávny dôvod zamietnutia (čiastočného zamietnutia) návrhu.

Odvolací súd zastáva zhodný názor ako okresný súd, že v danom prípade, napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je treba na právny vzťah účastníkov aplikovať ustanovenia zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, pretože predmetná zmluva o úvere bola uzavretá podľa § 497 Obchodného zákonníka (vyplýva to z obsahu zmluvy, i z tzv. Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., vydaných veriteľom, na ktoré zmluva odkazuje). Medzi navrhovateľom a odporcom vznikol obchodno-záväzkový vzťah podľa § 497 Obchodného zákonníka. Potom je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, t.j. vždy sa spravuje Obchodným zákonníkom bez ohľadu na to, kto je subjektom týchto vzťahov. Vzhľadom na charakter zmluvy sa preto vzťahujú na túto zmluvu aj ďalšie ustanovenia Obchodného zákonníka. Predmetná zmluva o úvere je zároveň aj zmluvou o spotrebiteľskou úvere, spotrebiteľskou zmluvou a spravuje sa aj ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Výberom zmluvnej formy zmluvy o úvere účastníci ex lege založili režim práva, ktorým sa riadi. Takýto názor nespochybňuje ani navrhovateľ - odvolateľ.

Okresný súd však pochybil pri aplikácii zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože na správne zistený skutkový stav tento právny predpis aplikoval nesprávne, a to retroaktívne v znení, ktoré ešte neplatilo a nebolo účinné v čase vzniku právnych vzťahov, ktoré sú predmetom sporu. Z odôvodnenia rozhodnutia je zřejmé, že okresný súd aplikoval zákon o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, a to účinných v čase rozhodovania súdu (novelizované resp. posledné znenie zákona), hoci táto právna úprava na daný prípad nedopadá. Okresný súd tým porušil základnú zásadu, že právne vzťahy, nároky z nich vyplývajúce a pod. sa musia spravovať normami, ktoré platili v čase ich vzniku. Potom okresným súdom uvádzané zdôvodnenie vyplývajúce z právnej normy ust. § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 17.10.2014 je v podstate uplatnením neprípustnej pravej retroaktivity, v zmysle ktorej všeobecne platí, že právne predpisy nepôsobia späť (lex retro nom agit).

Odvolateľovi tak treba dať za pravdu v tom, že v dôsledku takejto vyššie uvedenej nesprávnej aplikácie právneho predpisu rozhodnutie prvostupňového súdu nemožno mať za riadne odôvodnené, presvedčivé, a rozhodnutie nie je preskúmateľné. Pretože, ak okresný súd čiastočne návrh zamietol s odkazom na znenie ust. § 11 ods. 2 písm. b), tak znenie tohto ustanovenia platné v rozhodnom čase (t.j. k 9.12.2010, kedy bola zmluva uzavretá a ktoré bolo treba na daný prípad aplikovať) bolo iné, než znenie platné v čase rozhodovania súdu (k 17.10.2014), na ktoré v rozhodnutí súd odkázal a ktoré znenie ust. § 11 písm. b) súd zjavne aplikoval.

Nemožno však súhlasiť s názorom navrhovateľa, že ustanovenie § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 09.12.2010 (v ods. 1 písm. a)) predpokladá kumulatívne nesplnenie všetkých zákonom predpísaných podmienok (náležitostí zmluvy), t.j. že by museli chýbať všetky podmienky vymenované v ust. § 9 ods. 1 „a“ ods. 2 „a“ § 10 ods. 1, tohto zákona zároveň, aby úver bolo možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, čo podľa názoru odvolateľa je evidentné a jednoznačne zákonodarca vyjadril spojkou „a“.

Zákon č. 129/2010 Z. z. v ust. § 9 stanovuje náležitosti zmluvy v ods. 1 (zmluva musí mať písomnú formu) a v ods. 2 (pod písm. a) až písm. y) obligatórne (podstatné) náležitosti), ktoré každá zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí, aby zmluve o spotrebiteľskom úvere bolo možné pričítať účinky perfektného právneho úkonu. V § 10 ods. 1 sú stanovené podmienky zmluvy o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania.

Ust. § 11 cit. zákona v znení účinnom k 09.12.2010 stanovuje sankciu pre veriteľa vo forme bezúročnosti úveru a bez poplatkov v prípade, podľa písm. a) - ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti § 9 ods. 1 a ods. 2 a § 10 ods. 1.

Pripustiť taký výklad, aký zastáva odvolateľ, že pre aplikáciu tohto ustanovenia resp. pre uplatnenie sankcie je nevyhnutné, aby zároveň všetky (teda kumulatívne) náležitosti vymenované v ods. 1, 2 § 9

a ods. 1 § 10 v zmluve chýbali, by znamenalo, že účel, aký týmto ustanovením zákonodarca sledoval, by nebol naplnený.

Prvostupňový súd nesprávne právne vec posúdil, preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odvolacom konaní odvolaciemu súdu neprináleží nahradzovať chýbajúci resp. nesprávny právny názor prvostupňového súdu ohľadom právnej kvalifikácie a jej výkladu, na ktorej má byť založené prvostupňové rozhodnutie. Pripustiť takýto postup odvolacieho súdu by mohlo znamenať odňatie možnosti účastníka konania náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov.

Prvostupňovému súdu možno vytknúť i neurčitosť výroku o zamietnutí návrhu, keď súd formuloval výrok tak, že súd „v prevyšujúcej časti“ návrh zamietla.

Nesprávny procesný postup okresného súdu spočíva aj v tom, keď súd v konečnom rozhodnutí nepovažoval za potrebné rozhodnúť aj o trovách konania účastníkov (obsahom rozhodnutia vo veci samej nie je žiadny výrok o trovách konania) s poukazom na ust. § 151 ods. 1 O. s. p. (návrhové konanie) a s odôvodnením, že „navrhovateľ bol v prevažnej časti neúspešný, preto mu nárok na náhradu trov nevznikol a v konaní prevažne úspešný odporca trov neuplatnil“. Výklad ust. § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p., aký zvolil okresný súd, si protirečí s ust. § 166 ods. 1 O. s. p. a zakladá právo účastníka konania na doplnenie rozsudku o výrok o trovách konania. Nakoľko odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil, okresný súd bude vo veci ďalej konať a preto rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu odvolacieho súdu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.